

concert
info

Dvořák 9 door Chineke! Orchestra

de Doelen

met Jeneba Kanneh-Mason op
piano in Florence Price.
o.l.v. Leslie Suganandarajah

dinsdag 22 november 2022
Grote Zaal 20:15

programma

di 22 nov 22 | Grote Zaal, 20:15

Dvořák 9 door Chineke! Orchestra

Samuel Coleridge-Taylor (1875-1912)
Ballad for Orchestra in a minor, op. 33 (1898)

George Walker (1922-2018)
Lyric for Strings (1990)

Florence Price (1887-1953)
Piano Concerto in One Movement (1932-1934)
andantino
adagio cantabile
andantino – allegretto

pauze

Antonín Dvořák (1841-1904)
Symfonie nr. 9, 'Uit de Nieuwe Wereld' (1893)
adagio
largo
scherzo: molto vivace — poco sostenuto
allegro con fuoco

uitvoerenden
Chineke! Orchestra
Leslie Suganandarajah **dirigent**
Jeneba Kanneh-Mason **piano**

toelichting

Dvořák 9 door Chineke! Orchestra

Chineke! Orchestra, gevestigd in Londen, heeft als missie om de diversiteit binnen de wereld van de klassieke muziek te vergroten. Dat geldt niet alleen voor de leden, die van veel diversere culturele achtergronden afkomstig zijn dan bij de meeste orkesten. Ook breken ze in hun programma's een lans voor zwarte componisten.

Dit betekent niet dat het orkest het 'ijzeren repertoire' – veelal de muziek van witte mannen uit de 19de eeuw – bij het grof vuil zetten. Nee, ze laten juist zien hoe verschillende culturen een gedeelde geschiedenis en daardoor invloed op elkaar hebben. Een goed voorbeeld is de *Negende symfonie* van Antonín Dvořák: een onmiskenbaar hoogtepunt van de Europese romantiek, maar tegelijkertijd sterk beïnvloed door Dvořáks verblijf in de Verenigde Staten. In dit concert combineert Chineke! de muziek van Dvořák met die van zwarte componisten.

Chineke! Orchestra trapt af met een compositie van hun landgenoot Samuel Coleridge-Taylor. Door zijn tijdgenoten uit de wereld van de klassieke muziek wordt hij bestempeld als 'de Afrikaanse Mahler', alhoewel hij in Engeland geboren en gestorven is en zijn muziek

niet bijzonder veel gelijkenissen vertoont met Mahlers muziek. Coleridge-Taylor's muziek past eerder in de statige Britse traditie van bijvoorbeeld Edward Elgar. Deze collega-componist beveelt het werk van Coleridge-Taylor aan bij het Three Choirs Festival, een eeuwenoud en gerenomeerd muziekfestival in Engeland. Op dit festival gaat in 1898 deze *Ballad for orchestra* in première.

Samuel Coleridge-Taylor

hommage

George Walker begint zijn carrière als pianist en is in 1945 de eerste zwarte musicus die in de Town Hall van New York optreedt. Het moet dan nog een halve eeuw duren voor hij, in 1996 als eerste zwarte componist een Pulitzer Prize for Music in ontvangst mag nemen, voor zijn compositie *Lilacs*. Een van zijn meest gespeelde werken is *Lyric for Strings*, een bewerking uit het tweede deel van zijn strijkkwartet uit 1946. Walker draagt het werk op aan zijn grootmoeder van moeders kant, een tot slaaf gemaakte vrouw die wist te ontsnappen.

gevierd, vergeten, herontdekt

Als vrouw met een bi-culturele achtergrond (een zwarte vader en een witte moeder) in Arkansas heeft Florence Price het niet makkelijk. Haar muzikale talent is onmiskenbaar, maar ze moet zich voordoen als Mexicaanse om op het conservatorium te geraken.

George Walker

Later moet ze vluchten naar Chicago, omdat in het zuiden van de Verenigde Staten de racistische Jim Crow-wetten van kracht zijn. Het leven in de stad is niet eenvoudig, maar ze leert er wel gelijkgestemden kennen, zoals collega-componist Margaret Bonds, bij wie ze in huis trekt. Haar prijswinnende *Symphony in e minor* wordt in 1933 uitgevoerd door het Chicago Symphony Orchestra. Daarmee is Price de eerste Afro-Amerikaanse vrouwelijke componist wier werk door een professioneel orkest wordt uitgevoerd. Hoewel Price aan het einde van haar leven betrekkelijk succesvol is, verdwijnt ze na haar dood in 1953 naar de achtergrond. Sterker nog, een groot deel van haar oeuvre lijkt zelfs verdwenen. Pas in 2009 worden in een vervallen huis in Illinois – een zomerverblijf van Price – dozen vol verloren gewaande partituren van Price gevonden. Price's stijl is eclectisch. Ze is opgeleid in het Europese

Florence Price

idoom, maar de muziek van de zwarte gemeenschap klinkt er alsnog in door: van kerkhymnes en spirituals tot de jazz uit Chicago. In haar *Piano Concerto in One Movement*, dat verrassend genoeg bestaat uit drie delen, hoor je zowel de blues als de romantiek van Liszt en Dvořák. Het laatste gedeelte is gebaseerd op de *juba*, een Afro-Amerikaanse dansstijl.

wie beïnvloedt wie?

In 1892 wordt de Tsjechische componist Antonín Dvořák naar New York gehaald om directeur van het conservatorium te worden. De jonge Verenigde Staten zijn nog bezig om zichzelf uit te vinden en met deze transfer probeert New York de Europese cultuur in huis te halen. Dvořák zelf heeft andere plannen: hij wil de klanken van Amerika ervaren en in zijn muziek verwerken. Hij publiceert artikelen waarin hij de Amerikaanse componisten oproept om minder naar Europa en meer naar de muziek van de *Native Americans* en de Afro-Amerikaanse gemeenschap te luisteren. Dvořák verwerkt zijn indrukken van de Verenigde Staten in zijn *Symfonie nr. 9*, bijgenaamd 'Uit de Nieuwe Wereld', wat door velen gezien wordt als het hoogtepunt uit zijn oeuvre. Toch is deze invloed niet direct hoorbaar. De 'oude wereld', in het bijzonder de muziek uit de Bohemen, waar Dvořák geboren is, zit nu eenmaal volop in zijn DNA en het beginmateriaal van de symfonie

klinkt behoorlijk Oost-Europees. Halverwege het eerste deel klinkt echter een lieflijke fluitmelodie, die snel door de strijkers wordt overgenomen. Deze melodie is gebaseerd op de spiritual *Swing Low, Sweet Chariot*. Ook in het tweede deel toont Dvořák hoe hij geïnspireerd is door de 'Nieuwe Wereld'. De hoofdmelodie heeft het melodische karakter van een spiritual, maar is door Dvořák zelf geschreven. Wel wordt de melodie later van tekst voorzien door Dvořáks leerling William Arms Fischer – het wordt de hymne *Goin' Home*. Het *scherzo* is naar verluidt geïnspireerd op een dansscène uit het gedicht *The Song of Hiawatha* van Henry Wadsworth Longfellow, een epische vertelling over *Native Americans*. Een paar jaar later gebruikt ook Coleridge-Taylor dit gedicht als basis voor een compositie. In de beroemde finale van de symfonie klinkt een strijdlustige melodie die weer eerder Slavisch aandoet. Toch duikt richting het kolkende einde het meer lyrische materiaal van het tweede deel soms toch weer op.

Antonín Dvořák

Chineke! Orchestra

Hoewel het pas in 2015 is opgericht door contrabassist Chi-chi Nwanoku, is het Chineke! Orchestra in razend tempo wereldberoemd geworden. Nwanoku's doel was om mogelijkheden te bieden aan jonge *Black and Minority Ethnic* klassieke musici in het Verenigd Koninkrijk en Europa. Ook in zijn repertoirekeuze richt het orkest zich op zwarte, vaak vergeten componisten, zoals Samuel Coleridge-Taylor. Het orkest werkt zonder vaste leider of dirigent. In 2019 werd het beloond met de Royal Philharmonic Society's Gamechanger Award, uitgereikt aan een persoon of groep die op een inspirerende manier nieuw terrein verkent binnen de klassieke muziek. www.chineke.org

Leslie Sukanandaraja

Geboren in Colombuthurai, Sri Lanka in 1983, vluchtte zijn familie voor de burgeroorlog en verhuisde naar Duitsland

toen hij twee jaar oud was. Onder de hoede van een Duitse familie die vluchtelingen ondersteunt, begon hij met muzieklessen en ontwikkelde hij een passie voor piano, fluit en orgel. Hij studeerde aan de Hochschule für Musik und Theater in Hannover en aan de Musik-hochschule in Lübeck.

Leslie Sukanandaraja is nu muzikaal directeur van het Salzburg Landestheater. Sukanandarajah studeerde directie aan de Musik-hochschule Franz Liszt in Weimar en werd in 2011 toegelaten tot het Deutsche Dirigentenforum. Nadat hij de Hermann-Hildebrandt Scholarship voor jonge dirigenten ontving, werd hij voor het seizoen 2014/15 aangesteld als assistent-dirigent van Michael Sanderling en het Dresden Philharmonic Orchestra.

Huidige gastdirectiehoogtepunten zijn onder meer

Chineke! Orchestra © Mark Allan

biografieën

het Berlin Konzerthaus-
orchester, BBC Philharmonic
Orchestra, MDR Sinfonie-
orchester, WDR Funkhaus
Orchester, London Mozart
Players en Opera North. Hij
maakte zijn Britse debuut als
dirigent van Chineke! eerder
dit seizoen in het South Bank
Centre en werd onmiddellijk
uitgenodigd om met hen mee
te gaan op hun Europese
tournee.

Jeneba Kanneh-Mason

Muziek stroomt bij de familie
Kanneh-Mason door de
aderen. Het gezin telt zeven
musicerende kinderen. Een
kleine greep: broer Sheku is
een gevierd cellist, zus Isata
een gewild pianist, en ook
Jeneba Kanneh-Mason maakt
haar opmars in de piano-
wereld. Op de BBC Proms
van 2021 speelde ze het
*Piano Concerto in One
Movement* van Florence
Price, dat ze vanavond ook
gaat spelen.

www.kannehmasons.com

Jeneba Kanneh-Mason

Leslie Soganandara

agenda tips

**Liefhebber van het grote orkest-
repertoire? Misschien zijn de volgende
concerten wat voor jou.**

wo 21 dec 22 | Grote Zaal, 20:15

Kerst met Sinfonia Rotterdam

Zwanenmeer en rising star Danielle Akta

vr 10 feb 23 | Grote Zaal, 20:15

Wagner, Wesendonck, Sjostakovitsj en de gevangenis van het bestaan

Noord Nederlands Orkest, Hartmund Haenchen en Wiebke
Lehmkuhl

ma 6 mrt 23 | Grote Zaal, 20:15

Barbara Hannigan en London Symphony Orchestra

Mahler 4 en Messiaen

ontdek het
programma op
dedoelen.nl

Stay in touch!

See you @dedoelen &

share your pictures #dedoelen

tickets & info:

www.dedoelen.nl

+31 10 217 17 17

Schouwburgplein 50, Rotterdam